

UUSI JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA

2025–2029

KISHUNKOIRA

Hyväksytty rotuyhdistyksen vuosikokouksessa
Hyväksytty rotujärjestö SSKY:n vuosikokouksessa
Kennelliiton jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt

Jalostuksen tavoiteohjelman sisältö

Sisällys

1.	YHTEENVETO	3
2.	RODUN TAUSTA.....	4
3.	JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	4
4.	RODUN NYKYTILANNE	5
4.1.	Populaation rakenne ja jalostuspohja.....	5
4.2.	Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet	8
4.2.1	Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta.....	8
4.2.2	Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa.....	8
4.2.3	Käyttö- ja koeominaisuudet	10
4.2.4	Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen	11
4.2.5	Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohtista sekä niiden korjaamisesta.....	11
4.3.	Terveys ja lisääntyminen.....	12
4.3.1	PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat.....	12
4.3.2	Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat.....	12
4.3.3	Yleisimmät kuolinsyyt	13
4.3.4	Lisääntyminen	14
4.3.5	Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet	14
4.3.6	Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä.....	14
4.4.	Ulkomuoto	14
5.	YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA	16
6.	JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS.....	16
6.1.	Jalostuksen tavoitteet	16
6.2.	Suosituksat jalostuskoirille ja yhdistelmille	16
6.3.	Rotujärjestön toimenpiteet	17
6.4.	Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin	17
6.5.	Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta.....	17
7.	LÄHTEET	18
8.	LIITTEET.....	19

1. YHTEENVETO

Kishunkoira on keskikokoinen, tasapainoinen rotu, joka on vahvasti lihaksikas ja liikkuu keveästi. Sen ulkomuoto kuvastaa vahvaa rakennetta ja hyvin kehittynyttä lihaksistoa. Pään piirteitä hallitsee leveä kallo ja selkeä otsapenger. Silmät ovat lähes kolmiomaiset, korvat pienet ja kolmiomaiset, ja kaula vahva. Jalostuksessa painotetaan populaation monimuotoisuutta terveyden ja rodun kehityksen vuoksi. Populaatio kasvaa tasaisesti, ja tuontikoirat tuovat geenipohjaa. Sukusiitosprosentin ylläpitäminen suositusten rajoissa on tärkeää

Luonteeltaan kishunkoira on huomattavan kestävä, ylväs, omanarvontuntoinen ja alkukantainen. Se on uskollinen, valpas ja tottelevainen omistajalleen. Kishunkoirat soveltuvat erinomaisesti seurakoiksi, täyttäen rodunmääritelmän toivotut piirteet. Rodulla on kuitenkin havaittu joitain luonteenpiirteisiin liittyviä haasteita, kuten varauksellisuutta vieraita koiria tai ihmisiä kohtaan.

Kishunkoira on alun perin metsästys- ja seurakoira, ja vaikka se toimii nykyään pääasiassa seurakoirana, jotkut yksilöt osallistuvat edelleen metsästykseseen. Rodulla on myös menestystä näyttelyissä sekä osallistumista erilaisiin kokeisiin, kuten metsästyskoirien jäljestämiskokeisiin ja luonnetesteihin.

Terveyskyselyn perusteella kishunkoiran terveydentilasta on valitettavasti vähän tietoa johtuen rodun harvinaisuudesta. Tunnetut terveysongelmat käsittävät allergioita, epilepsiaa, lonkkadysplasiaa, kilpirauhasen vajaatoimintaa, PPM iris-iristä, spondyloosia ja kortikaalista kataraktia. Hoitamaton kilpirauhasen vajaatoiminta on havaittu aiheuttavan koiralle arkuutta ja aggressiivisuutta

Rodun keskeisimmät kuolinsyyt ovat kasvainsairaudet, mutta suurimmassa osassa tapauksista kuolinsyytä ei ole ilmoitettu. Kishunkoira lisääntyy pääsääntöisesti luonnollisesti, ja pentuekoko vaihtelee yleensä 3–5 pentuun. Rodulla ei ole PEVISA-ohjelmaan sisällytettyjä sairauksia.

Sukusiitosprosentti pysyy suositusten mukaisena, ja jalostuksessa suositellaan tasapuolista huomiota eri sukulinjoille. Yksittäisten koirien jälkeläismäärän rajoittaminen harkittava erityisesti pienilukuisissa roduissa.

Kokonaisuudessaan kishunkoira on monipuolinen rotu, jonka ulkomuoto ja luonne soveltuvat hyvin erilaisiin tehtäviin. Kuitenkin sen harvinaisuuden vuoksi terveydentilasta on saatavilla rajallisesti tietoa, ja tunnetut terveysongelmat vaativat tarkkaa seurantaa ja hoitoa rodun säilyttämiseksi terveenä ja elinvoimaisena. Jalostukseen käytettävillä koirilla tulisi ottaa huomioon seuraavat asiat: suositellaan, että jalostukseen käytettävä koira on lonkkakuvattu

- D-lonkkaista ei suositella jalostukseen

- jos perustellusta syystä jalostukseen käytetään D-lonkkaista, tulisi sen parituskumppanin on A tai B

- sukusiitoksen 5 sukupolvella tulee olla maksimissaan 6.25%
- uusintayhdistelmiä ei suositella, ellei ole perusteltu syy, kuten aiempi vain 1 pennun pentue
- selvästi arkaa tai aggressiivista koiraa ei tule käyttää jalostukseen
- näyttelytulos vähintään EH tai suoritettu ulkomuodon jalostustarkastus

2. RODUN TAUSTA

Kishunkoira juontaa juurensa muinaisista japanilaisista keskikokoisista koirista ja se vakiintui omaksi rodukseen Kishun alueella, joka sijaitsee vuoristoisella alueella Wakayaman ja Mien piirikunnissa. Kishu-koiria käytettiin ensisijaisesti suurriistan, kuten villisikojen ja peurojen, metsästykseseen. Nykyään ne ovat monipuolisia käyttökoiria Japanissa, toimien niin metsästyskoirina, vahtikoirina kuin seurakoirina. Koiria on historian aikana kutsuttu eri nimillä, kuten kumano inu, taiji inu ja ouchiyama inu. Kuitenkin vuonna 1934, kun rotu julistettiin Japanissa kansallisaarteeksi, sille vakiintui nimi kishu.

Vaikka kishu on suosituin keskikokoisten japanilaisten rotujen joukossa, se on silti suhteellisen harvinainen. Kishu-koira tunnetaan rohkeana ja pelottomana metsästäjänä, jota käytetään edelleen peurojen ja villisikojen metsästykseseen. Tyypillisesti kishut metsästävät pienissä kahden tai kolmen koiran laumoissa.

Vuonna 2010 ensimmäinen kishunkoira tuotiin Suomeen Hollannista. Tämä osoittaa rodun leviämisen kansainvälisesti ja sen kiinnostavuuden myös ulkomailla

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Suomessa rotua edustaa virallisesti Suomen Nihonken ry, joka toimii Suomen Seurakoirayhdistyksen (SSKY) alaisena rotuyhdistyksenä. Yhdistys perustettiin 1. huhtikuuta 2012 Sastamalassa. Sen pääasiallinen tehtävä on tukea ja edistää keskikokoisten japanilaisten alkuperäisrotujen harrastus- ja kasvatustoimintaa maassa.

Yhdistyksen tehtävänä on toimia alustana näiden rotujen harrastajille ja kasvattajille Suomessa. Se on saanut edustusoikeuden kyseisille roduille SSKY:lta, mikä antaa sille valtuudet edustaa ja tukea kyseisten rotujen kasvatusta ja harrastusta. Tämä valtuus sisältää shikokunkoiran, kainkoiran, kishunkoiran ja hokkaidonkoiran.

VUOSI	JÄSENMÄÄRÄ
2013	ei tietoja
2014	ei tietoja
2015	ei tietoja
2016	97
2017	105
2018	42
2019	48
2020	ei tietoja
2021	70
2022	66
2023	70

Yhdistyksen jäsenmäärä on ollut vaihtelevaa ja jäsenmäärä on kasvanut vuodesta 2018 tasaisesti. Yhdistyksen toiminnan painopistealueisiin kuuluu tällä hetkellä rodun terveydentilan ja jalostuksen suunnan seuraaminen. Vaikka yhdistyksellä ei tällä hetkellä ole jalostustoimikuntaa, sen pyrkimyksenä on kerätä tietoa kyseisten rotujen terveydestä ja huolehtia, että niiden jalostus suuntautuu kestäväällä ja terveellisellä tavalla.

4. RODUN NYKYTILANNE

Kishukoiria on Suomessa tällä hetkellä 127. Vuonna 2022 rekisteröintejä oli yhteensä 12 kappaletta.

4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

Monimuotoisuuden ja jalostuspohjan laajuudella on merkitystä. Monimuotoisuus tarkoittaa geenimuotojen runsautta ja alleeliversioiden moninaisuutta samasta geenistä rodussa. Tämä monimuotoisuus tukee yksilöiden elinvoimaa ja suojaa perinnöllisiltä vioilta ja sairauksilta.

Korostetaan myös monimuotoisuuden tärkeyttä immuunijärjestelmälle, ja sen puute voi johtaa erilaisiin terveysongelmiin, kuten tulehduksiin, allergioihin ja autoimmuunitauteihin. Jalostuksen ja perinnöllisen edistymisen mahdollistuminen edellyttää riittävää perinnöllistä vaihtelua koirien välillä.

Suurilukuisuus ei takaa rodun monimuotoisuutta, jos jalostuksessa käytetään vain pientä osaa koirista tai sukulinjoista, tai jos tietyillä koirilla on liian paljon jälkeläisiä suhteessa rodun kokoon. Tällaiset käytännöt voivat levittää haitallisia mutaatioita koko rotuun ja johtaa uusien vikojen tai sairauksien esiintymiseen. Ihannetilanteessa jalostuksessa hyödynnetään koiria tasaisesti kaikista rodun sukulinjoista.

Lopuksi suosituksen perusteella yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle monimuotoisuuden säilyttämiseksi pienilukuisissa roduissa suositellaan enintään 5 %:n rajoitusta neljän vuoden rekisteröintimääristä laskettuna. Lisäksi pienilukuisissa roduissa toisen polven jälkeläisiä koiralla tulisi olla enintään 10 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä. Tämän tavoitteena on turvata rodun geneettinen monimuotoisuus ja ehkäistä perinnöllisiä ongelmia.

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Pennut (kotimaiset)	6	10	4	13	15	10	22	3	9	7	5			
Tuonnit	1	2	3	1		2	2	2	1	2	2	3	1	1
Rekisteröinnit yht.	7	12	7	14	15	12	24	5	10	9	7	3	1	1
Pentueet	2	2	1	3	4	2	5	1	1	1	1			
Pentuekoko	3,0	5,0	4,0	4,3	3,8	5,0	4,4	3,0	9,0	7,0	5,0			
Kasvattajat	2	2	1	3	3	2	3	1	1	1	1			
jalostukseen käytetyt eri urokset														
- kaikki	2	2	1	2	4	2	3	1	1	1	1			
- kotimaiset	2	1		1	1	1								
- tuonnit		1	1	1	3	1	3	1	1	1	1			
- ulkomaiset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	5 v 3 kk	3 v 2 kk	1 v 1 kk	6 v 3 kk	2 v 9 kk	3 v 1 kk	4 v	2 v 3 kk	1 v 11 kk	1 v 8 kk	1 v 2 kk			
jalostukseen käytetyt eri nartut														
- kaikki	2	2	1	3	3	2	5	1	1	1	1			
- kotimaiset	1	1	1	1	1		3		1	1				
- tuonnit	1	1		2	2	2	2	1			1			
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 7 kk	4 v 8 kk	3 v 10 kk	5 v 9 kk	4 v 1 kk	3 v 2 kk	2 v 4 kk	1 v 4 kk	2 v 9 kk	1 v 8 kk	7 kk			
Isoisat	4	4	2	5	6	4	7	2	2	2	2			
Isoädit	4	4	2	5	6	4	6	2	2	2	2			
Sukusiitosprosentti	3,26%	2,83%	4,72%	0,84%	1,29%	0,00%	0,25%	0,00%	0,00%	3,13%	0,00%			

Taulukko 1. Vuositilasto – rekisteröinnit 2010–2023 (SKL jalostustietojärjestelmä)

Taulukossa 1 on kuvattu rodun kehitystä vuodesta 2010 alkaen, jolloin ensimmäinen pentue on syntynyt Suomessa. Tilastossa käy ilmi, että vuosina 2010–2017 on tapahtunut muutoksia, jolloin tuontikoirat ja pentuemäärät ovat lisääntyneet. Vuoden 2018 jälkeen pentujen määrä on laskenut, vaikka tuontikoirien määrä on pysynyt verrannollisesti tasaisena. Sekä uroksien, että narttujen jalostukseen käytettyjen koirien keskimääräinen ikä on vuosittain muuttunut joko reippaasti ylöspäin tai alaspäin. Tilastossa ilmenee, että vaikka tuontikoirien määrä on lisääntynyt, sukusiitosprosentti on kuitenkin noussut aiemmasta.

Sukusiitosprosentin suositus perustuu tutkimukseen. Tutkimuksissa on havaittu, että sukusiitoksen haitalliset vaikutukset alkavat näkyä, kun sukusiitosaste ylittää 10 prosenttia. Tällöin lisääntyy riski hedelmällisyyden ja yleisen elinvoiman heikkenemiseen, mikä voi ilmetä lisääntymisvaikeuksina, pentukuolleisuuden lisääntymisenä, pentujen epämuodostumina, vastustuskyvyn heikentymisenä sekä alttiutena tulehduksille. Tätä ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. On huomattu, että jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti useiden sukupolvien aikana, haittavaikutukset ovat pienemmät verrattuna tilanteeseen, jossa sukusiitosta tapahtuu nopeasti, esimerkiksi lähisukulaisten välisissä lisääntymisissä. (Kennelliitto)

Taulukosta tulee esiin, että kishunkoirien rekisteröinti määrät ovat laskussa sekä jalostukseen käytettyjen koirien ikäjakauma on epätasaista ja osa jalostukseen käytetyistä koirista ovat nuoria ja tällöin esimerkiksi perinnölliset sairaudet voivat jäädä huomiotta ja puhjeta myöhemmin. Uroksien keskimääräinen jalostusikä keskimäärin noin 3 vuotta ja narttujen 4 vuotta. Koirien sukusiitos prosentteja laskettaessa tulee huomioida, että osalla koirista voi olla puutteellinen sukupolvitieto ja sen kehittymissuunta on kuitenkin tärkeä. Suositus ensimmäisen polven osalta 5% neljän vuoden rekisteröinteihin suhteutettuna on 3 pentua ja 10% toisen polven jälkeläisissä 6 pentua. Keskimääräisen pentuekoon ollessa 3 pentua, suositus ensimmäisen polven jälkeläisten määräksi pienilukuisessa rodussa, tässä vaiheessa, on 1-2 pentuetta per koira

#	Uros	Synt. vuosi	Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
			Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat %	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	OOSAKA NO MATSUYOSHI GO KISHUU YOSHITAKASOU	2013	5	27	24,55%	25%	1	6	5	27
2	KAMISHIRO NO GINSHUN GO GUNROU TOWASOU	2013	3	15	13,64%	38%	9	29	3	15
3	TETSUSHIRO GO HIMEHARUSOU	2013	4	12	10,91%	49%	5	17	4	12
4	YUJIN TRUMP HUNTER	2020	2	10	9,09%	58%	0	0	2	10
5	ASAHI GO GENTLE HEART	2012	1	7	6,36%	65%	3	15	1	7
6	YAVANNA'S AURINKORUHTINAS	2017	1	6	5,45%	70%	0	0	1	6
7	YUKIGUNI NO SHIROI KAZE GO	2016	2	6	5,45%	75%	1	6	2	6
8	AKIYAMA NO ROUSHYA SHIROMASA GO	2019	1	6	5,45%	81%	0	0	1	6
9	HAKUZAN RYOUSOU NO KUBO	2017	1	6	5,45%	86%	1	5	1	6
10	YUKIGUNI NO SHIROI YAMA GO	2016	2	5	4,55%	91%	0	0	2	5
11	SHIRO SOUSEI SACHIKO OF MOGEKI	2011	1	5	4,55%	95%	3	20	1	5
12	VUORENVARMAN IRTIOTTO	2017	1	5	4,55%	100%	0	0	1	5

Taulukko 2. 2009-2023 syntyneistä runsaimmin jalostukseen käytetyt urokset

Taulukko 2. edustaa eniten jalostukseen käytettyjä uroksia ja 4 urosta on tarvittu tuottamaan 50% ajanjakson pennuista. Eniten pentuja on tilastossa 1. Oosaka No Matsuyoshi Go Kishuu Yoshitakasou, jolla on 27 pentua. Tarkastellen kokonaisuutta eniten jälkeläisiä toisessa sukupolvessa on tilaston 2. Kamishiro No Ginshun Go Gunrou Towasou 29 jälkeläistä ja saman koiran jälkeläinen on edellä mainitussa tilastossa 12. Vuoreнварman Irtiotto isä. Seuraavaksi eniten toisessa polvessa jälkeläisiä on koiralla 11. Shiro Sousei Sachiko Of Mogeki 20 jälkeläistä. Sijalla 7. Yukiguni No Shiroi Kaze Go ja 10. Yukiguno No Shiroi Yama Go ovat keskenään veljeksiä ja samojen koirien isä on sijalla 3. Tetsuhiro Go Himeharusou.

#	Narttu	Synt. vuosi	Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä	
			Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	ADANNAYA INCIPITA VITA	2014	4	18	17,31%	1	5	4	18
2	HOKUOUKENSHA NO AI GO	2012	2	16	15,38%	4	21	2	16
3	YAVANNA'S AURINKOPRINSESSA	2017	2	10	9,62%	0	0	2	10
4	KOSUZU GO KINOKAWASOW	2013	2	8	7,69%	1	6	2	8
5	VUORENVARMAN SEURANEITI	2014	1	6	5,77%	0	0	1	6
6	VUORENVARMAN EN KOSKAAN	2015	1	6	5,77%	3	16	1	6
7	YUKIGUNI NO SHIROI HANA GO	2016	1	6	5,77%	1	5	1	6
8	ISE NI MIKI GO ISE YAMATOSOU	2012	1	5	4,81%	6	26	1	5
9	DAIKOU GO GENTLE HEART	2014	2	5	4,81%	5	17	2	5
10	HAKUSANKUREHA HAKUZANRYOUSOU	2015	2	5	4,81%	0	0	2	5
11	TSUYAHIME GO AIKI KENSHA	2016	2	5	4,81%	0	0	2	5
12	YUKIGUNI NO KATSUME GO	2019	1	5	4,81%	0	0	1	5

13	VUORENVARMAN SUDENPENTU	2014	1	5	4,81%	0	0	1	5
14	VUORENVARMAN SALAMATKUSTAJA	2014	1	4	3,85%	0	0	1	4

Taulukko 3. 2008-2022 syntyneistä runsaimmin jalostukseen käytetyt nartut

Taulukko 3. edustaa eniten jalostukseen käytettyjä narttuja. Taulukossa ensimmäisellä koiralla Adannaya Incipita Vita on yhteensä 18 pentua. Kokonaistilannetta tarkastellessa eniten toisessa polvessa jälkeläisiä on koiralla 8. Ise Ni Miki Go Ise Yamatosou 26 jälkeläistä ja seuraavaksi eniten on koiralla 2. Hokoukensha No ai Go 21 jälkeläistä. Sijalla 5. Vuoreнварman Seuraneiti, 13. Vuoreнварman Sudenpentu ja 14. Vuoreнварman Salamatkustaja ovat kaikki sisaruksia keskenään. Sijalla 10. Hakusankureha Hakuzan Ryousoo ja urosten listassa 9. Hakuzan Ryousoo No Kubo ovat sisaruksia keskenään ja samoin urosten listassa sijalla 7. Yukiguni No Shiroy Kaze Go ja 10. Yukiguno No Shiroy Yama Go sekä narttujen listalla 7. Yukiguni No Shiroy Hana Go ovat keskenään sisaruksia. Sijalla 12. Yukiguni No katsume Go on 7. Yukiguni No Shiroy Hana Go jälkeläinen.

Populaation jalostuspohjan laajuus sekä tärkeimmät sitä kaventavat tekijät

Rotu itsessään on Suomessa nuori ja jalostuspohja rajallinen. Jalostukseen käytetyistä koirista Suomessa populaatio on koostunut samansukuisista koirista, ja jalostuksen alussa sukusiitosprosentti on pysynyt tasaisena. Sukusiitosprosentin nousu suhteessa tuontikoirien määrään kielii, että ulkomailta tuodut koirat omaavat saman sukulinjan.

4.2. Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

KÄYTTÖTARKOITUS: Metsästys- ja seurakoira

KÄYTTÄYTYMINEN JA LUONNE: Huomattavan kestävä, ylväs, omanarvontuntoinen ja alkukantainen. Luonteeltaan uskollinen, hyvin valpas ja isännälleen kuuliainen

HYLKÄÄVÄT VIRHEET: Vihaisuus ja arkuus

4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Kishunkoirat ovat erinomaisia seurakoiria, täyttäen rodunmääritelmän toivotut piirteet. Rotuyhdistys on toteuttanut kyselyn koskien kishunkoirien luonteenpiirteistä ja käyttäytymistä. Kyselyn perusteella, jossa on ollut 23 vastaajaa, isoin osa koirista on avoimia ja rohkeita sekä suhtautuvat ihmisiin, koiriin ja uusiin asioihin avoimesti. Osa vastauksista on saatu myös Yhdysvalloista.

Yleisimmät kyselyssä esiintyneet ongelmat liittyvät koirien käyttäytymiseen ihmisten ja muiden koirien seurassa. Kishunkoirilla on esiintynyt saman sukupuoleen kohdistuvaa aggressiivisuutta. Kishunkoira muistaa ikävät tapahtumat hyvin pitkälle ja tämä näkyy myös kyselyn tuloksissa.

Kyselyyn osallistuneet oli ikä ja sukupuolijakaumaltaan seuraavanlaiset huomioiden taulukko 4. ja 5. Ikäjakauma oli laaja-alainen, kuitenkin taas koiran sukupuolella oli selkeä ero ja narttukoerien omistajia on vastaajista yli 50 %.

	2023	2022	2021	2020	2019	2018
LTE	1 tulosta	1 tulosta	2 tulosta			1 tulosta
LTE0						
LTE-						
Yhteensä	1 tulosta	1 tulosta	2 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	1 tulosta

Taulukko 4.

Muutama yksilö on myös osallistunut luonnetestiin hiljattain yhteensä viisi kappaletta ja ensimmäisen kerran vuonna 2018 (Taulukko 4). Vuonna 2022 yksi kishunkoira on myös osallistunut MH-luonnekuvaukseen. Luonnetestattuja kishunkoira on kaikkiaan viisi. Testatut koirat ovat olleet toimintakyvyltään väliltä riittämätön – kohtuullinen. Hermorakenteeltaan testatut ovat olleet hieman hermostuneita/hermostunein pyrkimyksin. Luoksepäästävydessä yksi koira on osoittanut olevan hyväntahtoinen, luoksepäästävä ja avoin, muilla on esiintynyt eri asteiseksi arvioitua pidättyväisyyttä. Laukaisupelottomuus vaihtelee laukausvarmasta laukauskokemattomaan.

Koirasi ikä

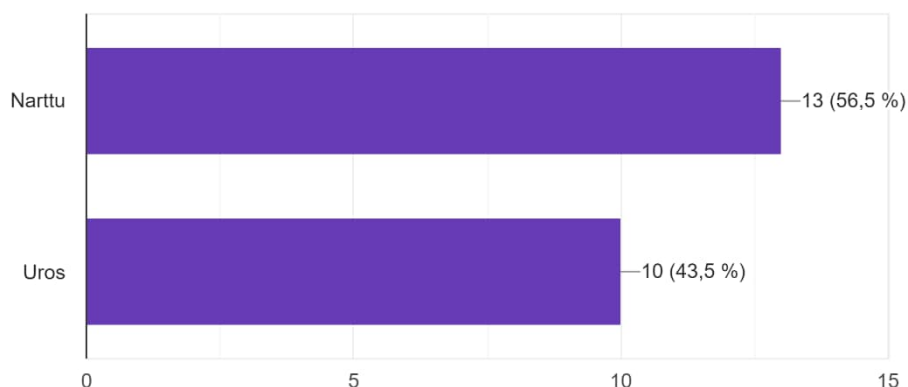
23 vastausta

Taulukko 5.

Koiran sukupuoli

23 vastausta

Taulukko 6.

VOI						
	2023	2022	2021	2020	2019	2018
VOI1		1 tulosta				
VOI2	2 tulosta	2 tulosta				
VOI3		2 tulosta	1 tulosta			
VOI0						
VOI-						
Yhteensä	2 tulosta	5 tulosta	1 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta
AVO						
	2023	2022	2021	2020	2019	2018
AVO1			2 tulosta	2 tulosta		
AVO2			1 tulosta			
AVO3						
AVO0		1 tulosta				
AVO-						
Yhteensä	0 tulosta	1 tulosta	3 tulosta	2 tulosta	0 tulosta	0 tulosta
Yhteensä	2 tulosta	6 tulosta	4 tulosta	2 tulosta	0 tulosta	0 tulosta

Taulukko 7. Jäljestämäiskokeet

4.2.3 Käyttö- ja koeominaisuudet

Rotua on käytetty alun perin metsästykseen kotimaassaan Japanissa ja pääasiassa rodulla metsästettiin villisikaa ja peuroja. Rotu toimii tällä hetkellä pääosin seurakoirana muutamaa yksilö lukuun ottamatta, joita aktiivisesti käytetään metsästykseen niin Suomessa, kuin ulkomailla. Viime vuosina rodun edustajia on käytetty metsästyskoirien jäljestämiskokeissa (Taulukko 7), luonnetesteissä, MH-luonnekuvauksessa ja aktiivisimmin näyttelyissä Suomessa sekä ulkomailla. Pääsääntöisesti näyttelyissä kishunkoirat menestyvät hyvin.

Metsästyskoirien jäljestämiskokeeseen on osallistuttu avoimen luokan lisäksi myös voittajaluokkaan. Lisäksi kishunkoiria on myös käytetty epävirallisissa petotesteissä hyvällä menestyksellä.

4.2.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen

Suurin osa kishunkoirista täyttää rodunmääritelmän toivomat piirteet ja toimii kotiloissa hyvin seurakoirina. Ne ovat yleisesti hiljaisia ja osaavat rauhoittua, kun niiden luontainen tarve on täytetty. Rodulla on voimakas riistavietti, minkä vuoksi niitä ei suositella pidettävän irrallaan aitaamattomalla alueella.

Tottelevaisuuskoulutus voi olla haasteellista, sillä kishunkoirat eivät välttämättä ole luonnostaan halukkaita miellyttämään omistajaansa eivätkä jaksu toistoja ilman omistajan kärsivällisyyttä ja kekseliäisyyttä kuitenkin tässäkin esiintyy poikkeuksia.

Kyselyssä tullut ilmi, että kishunkoirat ovat olleet arkoja vieraiden koirien ja ihmisten kanssa, vaatii runsaasti aikaa tutustumiseen ja muistaa huonot kokemukset vieraiden kanssa tai suhtautunut välinpitämättömästi vieraisiin ihmisiin, elleivät nämä ota kontaktia. Kuitenkin kyselyyn vastanneilla 78 % koirista on kiinnostunut muista ihmisistä avoimesti ja 62 % vastaajien koirista sallii käsittelyn myös vierailta henkilöiltä. Kyselyyn vastanneista 8,7% eli kaksi koira väistää ihmisiä omalla reviirillä ja 21,7% eli viisi koira väistää vieraita ihmisiä reviirin ulkopuolella. Yhdellä kyselyyn vastaajista ilmeni, että ennen kilpirauhasen vajaatoimintadiagnoosia esiintyi pelokkuutta ja aggressiivisuutta, jotka hävisivät lääkityksen avulla.

Toisinaan haasteita muiden koirien kanssa ja ei voi olla vapaana joidenkin kanssa. Yksi kyselyyn vastanneesta kokee lievää eroahdistusta ja koira on Amerikassa palvellut palveluskoirana. Reaktiivisuutta ilmenee vieraiden koirien kanssa etenkin vastakkaista sukupuolta kohdatessa.

Kyselyssä on ilmennyt myös voimakasta vahti viettä, jossa koira varioi erittäin voimakkaasti omaa reviiriään. Kyselyyn vastanneista, koirilla n. 40 % vahtii reviiriään voimakkaasti. Tämän lisäksi nousi muutamalla vastaajalla myös esiin resurssi aggressiivisuus, joka ilmenee erityisesti ruuan suhteen.

Yksi vastaajista on kertonut kyselyn ohessa, että on ollut vaikeuksia oppia olemaan talon kissojen kanssa hillitty. Epäselvää on ollut, johtuuko tilanne riista viestistä. Yksi vastaajista on kertonut, että koira reagoi voimakkaasti yllättäviin ja koviin ääniin sterilisaation jälkeen. Sterilisaatio tehtiin kahden vuoden iässä epilepsiakohtausten ehkäisemiseksi.

Kishunkoirat lisääntyvät pääsääntöisesti luonnollisesti ja astutukset sujuvat usein ilman ihmisen apua. Juoksuväliin liittyy yksilöllisiä eroja ja pennut syntyvät yleensä luonnollisesti.

4.2.5 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Kishunkoiran rotuna vaatii vahvan sosiaalistamisen ja ne muistavat paremmin negatiiviset asiat arjesta, kuin positiiviset ja tämä tulee ehdottomasti ottaa huomioon pentuaikana. Sosiaalistamisella ehkäistään muun muassa edellä mainittuja ongelmia, joita kyselyyn vastanneet ovat kohdanneet.

Rotuna kishunkoira voi olla myös vieraita koiria tai vieraita ihmisiä kohtaan melko varauksellinen. Erityisesti vastakkaisen sukupuolen omaavat koirat eivät välttämättä tule toimeen keskenään.

Yhdistys pyrkii kannustamaan ihmisiä entistä enemmän testauttamaan koiriaan eri luonteen ominaisuuksia mittaavilla testimenetelmillä kuten virallinen käyttäytymisen jalostustarkastus, Smartdog-, petotesti, SKL:n alainen luonnetesti tai MH-kuvas.

4.3. Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

Rotu ei kuulu PEVISA-ohjelmaan.

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat

Kishun harvinaisuuden vuoksi rodun terveydentilasta on valitettavan vähän tietoa. Toistaiseksi tiedossa olevat terveysongelmat käsittävät allergioita, epilepsiaa ja erityisesti lonkkadysplasiaa. Näiden lisäksi on yleistynyt myös kilpirauhasen vajaatoiminta ja PPM iris-iris. Tämän lisäksi on havaittu spondyloosia sekä kortikaalinen katarakta. Rotuyhdistyksen teettämässä kyselyssä nousi esille, että hoitamaton kilpirauhasen vajaatoiminta on aiheuttanut koiralle arkuutta ja aggressiivisuutta. Rotuyhdistyksen teettämässä kyselyssä ei noussut uusia sairauksia tai vikoja.

Kilpirauhasen vajaatoiminta

Kilpirauhasen vajaatoiminnan yleisin taustatekijä on immunologinen kilpirauhasen tulehdusreaktio, lymfocytaarinen tyreoidiitti. Tämä autoimmuunisairaus perustuu geneettiseen alttiuteen. Kilpirauhasen vajaatoimintaa sairastavaa koiraa ei suositella käytettäväksi jalostukseen.

Tyypillisesti kilpirauhasen vajaatoimintaa poteva koira on keskikokoinen tai suuri ja iältään keski-ikäinen (4-11 -vuotias). Kliiniset oireet ilmenevät, kun noin 75 % kilpirauhaskudoksesta on tuhoutunut, mikä tarkoittaa, että sairaus voi olla olemassa kuukausia tai vuosia ennen oireiden puhkeamista. Vaikka riskiroitujen yksilöt voivat sairastua nuorempina, alle kahden vuoden ikäisillä koirilla kilpirauhasen vajaatoiminta on harvinaisen.

Kilpirauhashormoni on välttämätön aineenvaihdunnan ylläpitämisessä elimistössä, ja sen puute aiheuttaa moninaisia oireita. Yleisimpiä oireita ovat aineenvaihdunnan hidastumiseen liittyvät, kuten uneliaisuus, lihavuus ja liikunnan siedon aleneminen. Lisäksi esiintyy iho-oireita, kuten karvapeitteen ohenemista, kaljuutta, huonokuntoisuutta, ihon tummumista, seborreaa ja pinnallisia ihotulehduksia. Harvinaisempia oireita liittyvät hermostollisiin, silmiin, sydämen toimintaan, käyttäytymiseen, lisääntymiseen ja ruuansulatuskanavan toimintaan. (Kennelliitto: ELL Nina Mahlanen)

Lonkkanivelen kasvuhäiriö

Lonkkanivelen kasvuhäiriö eli "lonkkavika", (engl. hip dysplasia, HD) on koirien yleisin luuston ja nivelten kasvuhäiriö. Se voidaan määritellä perinnölliseksi lonkkanivelen löysyydeksi. Lonkat ovat syntymähetkellä silmämääräisesti normaalit, mutta muutokset alkavat jo pennun ensimmäisten elinviikkojen aikana.

Löysyys johtaa reisiluun pään ja lonkkamaljan riittämättömään kontaktiin. Alueelle kohdistuu epänormaalin suuri paine, joka on sitä suurempi mitä pienempi kontaktialue on. Tämä voi johtaa mikromurtumiin ja lonkkamaljan mataloitumiseen. Noin vuoden iässä lantion luutumisen on täydellistä ja yleensä kipukin helpottaa tässä iässä.

Lonkkanivelen kasvuhäiriö johtaa usein nivelrikkoon. Nivelriikon kehittymisen aikatauluun ja tyyppiin vaikuttavat rotukohtaiset ja yksilölliset erot. Lonkkanivelen kasvuhäiriön perimmäistä syytä ei tiedetä, mutta se periytyy kvantitatiivisesti eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Myös ympäristöllä on vaikutusta lonkkavian ilmenemiseen ja vaikeusasteeseen.

Lonkkanivelen kasvuhäiriötä tavataan lähes kaikilla roduilla, mutta sen yleisyys vaihtelee roduittain. Oireet voidaan huomata pentuna 3-12 kuukauden iässä, jolloin kipu johtuu löysyyden aiheuttamasta nivelkapselin tulehduksesta tai luukalvon hermojen jännityksestä ja repeämisestä. Nuorilla koirilla oireina voivat olla takajalkojen ontuminen, "pupuhypely", ylösnousuvaikkeudet levon jälkeen, liikkumishaluttomuus ja naksahdeleva ääni kävellessä. Oireet voivat alkaa äkillisesti ja omistaja voi liittää ne johonkin tapaturmaan. Oireet voivat vähentyä selvästi tai loppua kokonaan jopa useiksi vuosiksi, kun nivelen ympärille muodostuva sidekudos vähentää nivelen löysyyttä.

Toinen oireilevien koirien ryhmä on aikuiset koirat, joiden oireiden syynä on nivelrikko. Vanhemmilla nivelrikkoisilla koirilla oireet voivat olla epämääräisiä ja oireilu laitetaankin usein vanhenemisen piikkiin. Tyypillisiä oireita ovat takajalkojen ontuminen ja jäykkyys liikkeessä. Lonkkavikainen koira yrittää viedä painoa pois takaosalta, mikä ilmenee kävellessä selkälän aaltoiluna ja lantion kiertymisenä. Tämä johtaa myös takaosan lihaskatoon ja etupään lihasten voimistumiseen.

Lonkkanivelen kasvuhäiriön ja siitä johtuvan nivelrikon hoidossa on ruokinnalla keskeinen merkitys. Ylipaino pahentaa oireita ja pelkkä painon pudotus voi helpottaa koiran oloa. Tulehduskipulääkkeitä ja pistoksena tai suun kautta annettavia nivelnesteen ja nivelruston koostumusta parantavia aineita käytetään yleisesti. Sopiva liikunta pitää lihaksiston kunnossa ja nivelet liikkuvina. Kirurgisia hoitoja, kuten esimerkiksi lantion häpyluun lämpöluudutus, on myös olemassa. Huomioithan, että kirurgisesti hoidettua koira ei saa käyttää jalostukseen ja se tulisi siirtää jalostuskieltoon.

Lonkkavian vastustamisohjelma perustuu lonkkien röntgenkuvaukseen. Lonkkanivelen kasvuhäiriön periytyvyys on kohtuullinen. Ilmiasuunkin perustuva jalostusvalinta johtaa tuloksiin, jos valinta on systemaattista eikä lonkkavikaisia koiria käytetä. Jalostusarvoindeksien (BLUP-indeksit) avulla valinta on tehokkaampaa. Indeksissä otetaan huomioon koiran kaikkien tutkittujen sukulaisten taso ja poistetaan röntgentuloksiin vaikuttavien ympäristötekijöiden vaikutusta. Jalostusindeksejä lasketaan jo useille roduille sekä lonkka- että kyynärnivelistä. Indeksien laskemisen edellytyksenä on riittävä määrä kuvattuja koiria. (ELT Anu Lappalainen/Suomen Kennelliitto.)

Vuosina 2009-2022 syntyneistä kishunkoirista on lonkkakuvaattu keskimäärin 20%. Terveitä, A (50%) ja B (35%) on yhteensä 85%, muiden ollessa C- (12%) ja D-lonkkaisia (4%).

Vuosi	Tutkittu	Syntyneitä	A	B	C	D	E	A	B	C	D	E
2009	0%	0	0	0	0	0	0					
2010	50%	2	1	0	0	0	0	100%	0%	0%	0%	0%
2011	0%	2	0	0	0	0	0					
2012	25%	8	2	0	0	0	0	100%	0%	0%	0%	0%
2013	50%	4	1	0	1	0	0	50%	0%	50%	0%	0%
2014	33%	9	1	1	1	0	0	33%	33%	33%	0%	0%
2015	27%	11	1	2	0	0	0	33%	67%	0%	0%	0%
2016	10%	10	0	1	0	0	0	0%	100%	0%	0%	0%
2017	8%	24	1	1	0	0	0	50%	50%	0%	0%	0%
2018	25%	4	1	0	0	0	0	100%	0%	0%	0%	0%
2019	41%	17	3	3	0	1	0	43%	43%	0%	14%	0%
2020	13%	15	2	0	0	0	0	100%	0%	0%	0%	0%
2021	22%	9	0	1	1	0	0	0%	50%	50%	0%	0%
2022	0%	13	0	0	0	0	0					
Yhteensä	20%	128	13	9	3	1	0	50%	35%	12%	4%	0%

Taulukko : Lonkkakuvaustulokset 2009-2022 syntyneiltä (jalostustietojärjestelmä)

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä
Kasvainsairaudet, syöpä	5 vuotta 2 kuukautta	3
Muu sairaus, jota ei ole listalla	6 vuotta 3 kuukautta	1
Tapaturma tai liikennevahinko	2 vuotta 0 kuukautta	1
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	6 vuotta 2 kuukautta	3
Kaikki yhteensä	5 vuotta 3 kuukautta	8

Taulukko 8.

Kishunkoirista löytyy vähän tilastotietoa ja suurin tiedossa oleva kuolinsyy on tällä hetkellä kasvainsairaudet. Suurimassa osassa kuitenkin kuolinsyytä ei ole ilmoitettuna.

4.3.4 Lisääntyminen

Kishunkoirien ensimmäinen pentue on syntynyt Suomeen vuonna 2013. Taulukon 9 perusteella voidaan päätellä tyypillisen pentue koon oleva 3–5 pentua. Kishunkoirat lisääntyvät pääsääntöisesti luonnollisesti ja astutukset sujuvat usein ilman ihmisen apua. Juoksuväliin liittyy yksilöllisiä eroja ja pennut syntyvät yleensä luonnollisesti.

Vuositilasto - rekisteröinnit														
	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Pennut (kotimaiset)	6	10	4	13	15	10	22	3	9	7	5			
Tuonnit	1	2	3	1		2	2	2	1	2	2	3	1	1
Rekisteröinnit yht.	7	12	7	14	15	12	24	5	10	9	7	3	1	1
Pentueet	2	2	1	3	4	2	5	1	1	1	1			
Pentuekoko	3,0	5,0	4,0	4,3	3,8	5,0	4,4	3,0	9,0	7,0	5,0			

Taulukko 9.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Rodun ulkomuodolla ei ole sellaisia piirteitä, jotka vaikuttaisivat lisääntymiseen tai rodun rakenteessa ei ole lisääntymiseen vaikuttavia ongelmia.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Rodun harvinaisuuden vuoksi sen terveydentilasta on vähän tietoa ja toistaiseksi tiedossa olevat terveysongelmat käsittävät allergioita, epilepsiaa, lonkkadysplasiaa ja kilpirauhasen vajaatoimintaa. Näiden lisäksi on yleistynyt myös PPM iris-iris ja lisäksi on havaittu spondyloosia sekä kortikaalinen katarakta.

4.4. Ulkomuoto

Kishunkoira on keskikokoinen, tasapainoinen rotu, jonka lihakset ovat vahvasti kehittyneet. Sen vankkarakenteinen, hyväluustoinen ja tiivis olemus on tunnusomaista rodulle. Pään osalta kallo on leveä, ja otsapenger erottuu selkeästi, sillä on vain vähäinen otsauurre.

Kirsu on musta, mutta valkoisilla yksilöillä saa esiintyä hieman haalistunutta kirsua. Kuono on melko paksu ja kiilamainen, ja kuononselkä kulkee suoraa linjaa. Huulet ovat tiiviit, leuat vahvat leikkaavalla purennalla. Posket ovat melko hyvin kehittyneet.

Silmät ovat lähes kolmiomaiset, eivät liian pienet, ja niiden värit on tummanruskea. Silmät sijaitsevat hieman vinoasennossa. Korvat ovat pienet, kolmiomaiset, hieman eteenpäin kallistuneet ja tanakasti pystyssä.

Kaula on vahva ja lihaksikas. Rungon osalta säkä on korkea, selkä vaakasuora ja vahva, lanne leveä ja lihaksikas, rintakehä syvä ja kylkiluut kohtuullisen kaarevat. Vatsaviiva on hieman kohoava. Häntä kiinnittyy ylös päin ja on paksu. Sen asento voi olla joko tiukasti selän päälle kiertynyt tai sirppimäisesti kaartunut. Hännän kärki ulottuu alas vedettynä lähes kintereeseen.

Eturaajojen lavat ovat kohtalaisen viistot, ja niissä on hyvin kehittyneet lihakset. Olkavarret muodostavat kohtuullisen kulmauksen lapaluun ja olkavarren välille. Kyynärpäät ovat rungonmyötäiset, kyynärvarret suorat, ja välikämmenet hieman viistot. Etukäpälät ovat varpaiden osalta selvästi kaareutuneet ja tiiviisti yhdessä, päkiät ovat paksut ja joustavat, ja kynnet mieluiten tummat.

Takaraajoissa on hyvin kehittyneet ja voimakkaat lihakset, kohtuullinen kulmaus kintereiden osalta sekä vakaat ja vahvat kintereet. Takakäpälissä varpaat ovat selvästi kaareutuneet ja tiiviisti yhdessä, päkiät ovat paksut ja joustavat, ja kynnet mieluiten tummat.

Kishunkoiran liikkeet ovat keveät ja joustavat. Sen karvapeite koostuu karheasta ja suorasta peitinkarvasta sekä pehmeästä ja tiheästä aluskarvasta. Hännän ja poskien karvapeite on melko pitkää. Hyväksyttävät värit ovat valkoinen, punainen tai seesami (mustan, punaisen ja valkoisen karvan tasainen sekoitus). Säkäkorkeus vaihtelee uroksilla 52 cm ja nartuilla 49 cm välillä, sallittu poikkeama on ± 3 cm. (Kennelliitto)

	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Pentuluokka 7-9 kk	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta
Junioriluokka	116 tulosta	34 tulosta	9 tulosta	0 tulosta	2 tulosta	0 tulosta	161 tulosta
Nuorten luokka	54 tulosta	22 tulosta	2 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	78 tulosta
Avoin luokka	77 tulosta	20 tulosta	4 tulosta	0 tulosta	1 tulosta	0 tulosta	102 tulosta
Käyttöluokka	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta
Valioluokka	51 tulosta	4 tulosta	1 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	56 tulosta
Veteraaniluokka	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta	0 tulosta
Yhteensä	298 tulosta	80 tulosta	16 tulosta	0 tulosta	3 tulosta	0 tulosta	397 tulosta

Kishunkoiraa voidaan edelleen käyttää metsästyskoirana sen ulkomuodon ja ominaisuuksien puolesta, kunhan yksilöllä on säilynyt luontainen metsästysvietti. Tämä merkitsee, että rotu kykenee edelleen toimimaan perinteisessä roolissaan metsästyskumppanina. Rodun määritelmä ei sisällä vaatimuksia,

jotka voisivat aiheuttaa terveys- tai hyvinvointiongelmia koirille. Tämän ansiosta kishunkoira voi jatkaa toimimistaan alkuperäisessä tarkoituksessaan ilman haitallisia seurauksia rodun terveydelle.

Kishunkoira toimii pääasiassa seurakoirana ja kishunkoirat ovat pääasiassa saaneet näyttelyissä erinomaisen arvostelun. Tällä hetkellä rodussa ei ole tehty jalostustarkastuksia.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodun ensimmäinen jalostuksen tavoiteohjelma on vuosille 2024-2029.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1. Jalostuksen tavoitteet

JALOSTUSPOHJA:

- Välttää yhdistelmiä, joissa vanhemmat ovat samoista sukulinjoista
- Välttää yhden sukulinjan liiallista käyttöä
- Koko populaatiota käsittävä sukusiitosasteen kasvu pyritään pitämään mahdollisimman pienenä
- Vaalia japanilaisia sukulinjoja ja itämaalaisia piirteitä

KÄYTTÄYTYMINEN JA LUONNE:

- Ylläpitää kainkoirille soveltuvaa ja ominaista luonnetta
- Välttää liian araan koiran käyttöä jalostuksessa

TERVEYS JA LISÄÄNTYMINEN:

- Suositeltua, että kaikki jalostuskoirat ovat suorittaneet terveystutkimukset lonkkien, kyynärien, polvien ja silmien osalta. Tällöin saadaan kartoitettua ja edistettyä rodun tilannetta terveyden osalta.
- Pyritään estämään rodussa esiintyvien terveysongelmien yleistymisen.
- Säilyttää rodun hyvät lisääntymisominaisuudet. Vältetään käyttämästä narttuja, joilla on ollut synnytys- tai tiinehtymisongelmia.

ULKOMUOTO:

- Rodun käyttötarkoitukseen soveltuvan ulkomuodon säilyminen
- Säilyttää rodun itämaalaisuus ja kestävä fysiikka

6.2. Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Jalostuskoirien tulee olla terveitä ja rodunomaisia kokonaisuuksia, joilla on tasapainoinen luonne ja puuttuvat arkielämää hankaloittavat käyttäytymis- tai luonneominaisuudet, kuten liiallinen arkuus tai aggressiivisuus. Terveyden osalta jalostuskoiran ei tulisi kärsiä sairauksista, jotka vaikeuttavat

normaalia arkielämää. Kuitenkaan ei suosita toistuvia yhdistelmiä, ellei tähän ole painavia esimerkiksi pieni pentue edellisestä kerrasta.

Suosittelavaa on, että molempien vanhempien lonkkadysplasia tutkitaan, ja D-lonkkaisia yksilöitä ei yleisesti suositella jalostukseen. Jos D-lonkkaista käytetään perustellusta syystä, sen parituskumppanin tulee olla lonkkatutkimukseltaan luokasta A tai B. Sukusiitosta tulisi välttää, erityisesti yli 6,25 % sukusiitosastetta 5 sukupolven aikana.

Rodunomaisuus ulkomuodossa on tärkeää, ja molempien vanhempien tulisi täyttää rodun ulkomuodolle asetetut standardit. Tämä voidaan arvioida vähintään näyttelyarvosanalla EH tai vaihtoehtoisesti suoritettulla ulkomuodon jalostustarkastuksella.

6.3. Rotujärjestön toimenpiteet

Yhdistys keskittyy tarkkailemaan rodun kehitystä sekä kansainvälisesti että Suomessa. Vuosittain yhdistys julkaisee jäsentiedotteen, johon kootaan yhteen koko vuoden tapahtumat yhdistyksen vastuulla olevista roduista.

Yhdistyksen alaista käyttäytymis- ja luonnekyselyä jatketaan edelleen. Tavoitteena on kerätä lisää tietoa koirien käyttäytymisestä ja luonteesta. Samalla innostetaan rodun edustajia osallistumaan alkuperäisen käyttötarkoituksen mukaisiin kokeisiin sekä muihin testeihin, jotka arvioivat koirien ominaisuuksia.

Lisäksi yhdistys harkitsee mahdollisuutta järjestää jalostustarkastuksia lähitulevaisuudessa. Tavoitteena on tuottaa arvokasta tietoa rodun jalostuksen suunnittelua varten ja samalla yhdistys pyrkii kannustamaan omistajia terveystutkimuksiin.

Yhdistys pyrkii tiedottamaan sairauksista ja antamaan jalostussuosituksia. Kyselytutkimusten avulla seurataan rodun tilaa ja terveydentilaa.

6.4. Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Kishunkoirien keskeisin ongelmakohta liittyy kapeaan geenipooliin, mikä tekee eri sukuisien koirien löytämisestä haastavaa. Luonteen kehityksen uhkina mainitaan asiat, jotka ovat ilmenneet omistajille suunnatussa käyttäymis- ja luonnekyselyssä vuonna 2023.

Kyselyä päätetään jatkaa pitkään yksilöiden luonteen ja käyttäytymisen arvioimiseksi. Joitakin yksilöitä on testattu Smartdog- ja Petotesteissä, mutta testattujen yksilöiden vähyyden vuoksi saatu tieto on toistaiseksi rajallista. Terveysongelmat tiedostetaan, ja koiria kuvataan aktiivisesti ja laajasti.

6.5. Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Tällä hetkellä pääasiallinen ponnistus on suunnattu kattavan tiedon ja datan keräämiseen rodun terveydestä. Koska kyseessä on edelleen melko harvinainen ja vähälukuinen rotu, on vaikeaa hahmottaa tarkasti mahdollisten terveysongelmien laajuutta.

Koirien terveydentilan tutkiminen on parhaillaan aktiivisessa vaiheessa, ja tätä työtä pyritään jatkamaan samalla innolla. Tämän mallin mukaan toimiminen on saanut positiivista kannustusta. Tavoitteena on jatkaa terveystarkastusten toteuttamista ja samalla pyritään luomaan kansainvälinen terveystarkastus. Suomen Nihonken ry:llä on jo usean vuoden ajan ollut käynnissä laaja terveystarkastus, joka kattaa alaiset rodut, ja siihen on saatu kiitettävästi vastauksia.

Viime aikoina vastausten määrä on kuitenkin hieman vähentynyt, joten tavoitteena on innostaa ihmisiä osallistumaan kyselyyn entistä aktiivisemmin. Koirien ja niiden terveydentilasta saatava tieto on äärimmäisen tärkeää, jotta tulevaisuudessa voidaan kehittää tarkempia suuntaviivoja jalostuksen parantamiseksi.

vuosi	Toimenpide tai projekti
2025	JTO 2025-2029 astuu voimaan
2025	Pyritään selvittämään mahdollisuus käyttäytymisen jalostustarkastukselle vuodelle 2025
2026	Pyritään selvittämään mahdollisuus ulkomuodon jalostustarkastukselle vuodelle 2026
2027	Terveystarkastus
2028-2029	Päivitetään JTO vuosille 2029-2033
jatkuvasti	Nihonken RY:n yleinen terveystarkastus

7. LÄHTEET

Suomen Nihonken Ry: <https://nihonkenry.weebly.com/kishu.htm>

Kennelliitto rotumääritelmä: <https://www.kennelliitto.fi/files/kishunkoira>

Kennelliitto: <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/sukusiitos>

Kennelliitto: Katariina Mäki 5.8.2013 <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/perinnollinen-monimuotoisuus-ja-jalostuspohja>

Kennelliitto. Nina Mahlanen: <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/kilpirauhasen-vajaatoiminta>

Kennelliitto. Anu Lappalainen. Lonkkanivelen kasvuhäiriö. <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/lonkkanivelen-kasvuhairio>

8. LIITTEET

Rotumääritelmä
Kyselyn tulokset

Suomen Kennelliitto-
Finska Kennelklubben ry

Ryhmä: 5

FCI:n numero: 318
Hyväksytty: FCI 10.2.2017
Kennelliitto 30.11.2017

KISHUNKOIRA **(KISHU)**

1/4

Alkuperämaa: Japani

Pohjoismainen Kennelunioni
Dansk Kennel Klub
Hundaræktarfélag Islands
Norsk Kennel Klub
Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben
Svenska Kennelklubben

KÄYTTÖTARKOITUS: Metsästys- ja seurakoira.

FCI:N LUOKITUS: Ryhmä 5 pystykorvat ja alkukantaiset koirat
Alaryhmä 5 aasialaiset pystykorvat ja niiden sukulaisrodut
Käyttökoetulosta ei vaadita.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Kishunkoira polveutuu muinaisista japanilaisista keskikokoisista koirista ja vakiintui omaksi rodukseen vuoristoisella Kishun alueella Wakayaman ja Mien piirikunnissa. Alun perin näissä koirissa esiintyi selkeitä, voimakkaita värimerkkejä, esim. punainen, seesami ja juovikas. Vuodesta 1934 lähtien on kuitenkin hyväksytty vain yksivärinen karvapeite, ja kirjavat koirat katosivat rodusta vuoteen 1945 mennessä, minkä jälkeen niitä ei ole enää esiintynyt. Nykyisin rodussa esiintyy myös täysin valkoista väriä. Rotua käytettiin aiemmin kauriin, nykyään pääasiassa villisian metsästykseseen. Rotu on saanut nimensä koti-alueensa mukaan, ja se julistettiin kansallisaarteeksi vuonna 1934.

YLEISVAIKUTELMA: Keskikokoinen, tasapainoinen koira, jonka lihakset ovat hyvin kehittyneet. Korvat ovat pystyt ja häntä kiertynyt tai sirppimäinen. Rotu on vankkarakenteinen, hyväluustoinen ja tiivis.

TÄRKEITÄ MITTASUHTEITA: Säkäkorkeuden suhde rungon pituuteen on 10:11.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Huomattavan kestävä, ylväs, omanarvontuntoinen ja alkukantainen. Luonteeltaan uskollinen, hyvin valpas ja isännälleen kuu-liainen.

PÄÄ

Kallo: Leveä.

Otsapenger: Selvästi erottuva; vähäinen otsauurre.

Kirsu: Musta, valkoisilla koirilla sallitaan hieman haalistunut kirsu.

Kuono: Melko paksu ja kiilamainen. Kuononselkä on suora.

Huulet: Tiiviit.

Leuat / hampaat: Vahvat hampaat, leikkaava purenta.

Posket: Melko hyvin kehittyneet.

Silmät: Lähes kolmiomaiset, eivät liian pienet, väriltään tummanruskeat. Silmät ovat hieman vinoasentoiset.

Korvat: Pienet, kolmiomaiset, hieman eteenpäin kallistuneet ja tanakasti pystyssä.

KAULA: Vahva ja lihaksikas.

RUNKO

Säkä: Korkea.

Selkä: Vaakasuora ja vahva.

Lanne: Leveä ja lihaksikas.

Rintakehä: Syvä, kylkiluut ovat kohtuullisen kaarevat.

Vatsa: Vatsaviiva on hieman kohoava.

HÄNTÄ: Ylöskiinnittynyt ja paksu; asennoiltaan joko tiukasti selän päälle kiertynyt tai sirppimäisesti kaartunut. Hännän kärki ulottuu alas vedettynä lähes kintereeseen.

RAAJAT

ETURAAJAT:

Lavat: Kohtalaisen viistot, hyvin kehittyneet lihakset.

Olkavarret: Kohtuullinen lapaluun ja olkavarren välinen kulmaus.

Kyynärpäät: Rungonmyötäiset.

Kyynärvarret: Suorat.

Välikämmenet: Hieman viistot.

Etukäpälät: Varpaat ovat selvästi kaareutuneet ja tiiviisti yhdessä, päkiät paksut ja joustavat. Kynnet ovat kovat ja mieluiten tummat.

TAKARAAJAT:

Takaraajat: Hyvin kehittyneet, voimakkaat, kohtuullisesti kulmautuneet.

Kintereet: Vakaat ja vahvat.

Takakäpälät: Varpaat ovat selvästi kaareutuneet ja tiiviisti yhdessä, päkiät paksut ja joustavat. Kynnet ovat kovat ja mieluiten tummat.

LIIKKEET: Keveät ja joustavat.

KARVAPEITE

Karva: Peitinkarva on karheaa ja suoraa, aluskarva pehmeää ja tiheää. Hännän ja poskien karvapeite on melko pitkä.

Väri: Valkoinen, punainen tai seesami (mustan, punaisen ja valkoisen karvan tasainen sekoitus).

KOKO

Säkäkorkeus: Urokset 52 cm, nartut 49 cm, sallittu poikkeama $\pm$ 3 cm.

VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

- epäselvä sukupuoli
- pitkäkarvaisuus

- lievä ala- tai yläpurenta
- arkuus
- kirjava (laikukas) väritys

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- vihaisuus tai liiallinen arkuus
- selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen
- voimakas ala- tai yläpurenta
- muut kuin pystyt korvat
- riippuva tai lyhyt häntä

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria.

Kishunkoirien käyttäytymis- ja luonnekysely

23 vastausta

[Julkaise tiedot](#)

Koiran virallinen nimi ja rekisterinumero

14 vastausta

Yukiguni No Katsumaru Go FI47207/19

Unmay no Akay ito givanshi, FI23806/21

Oosaka no Sekihime go Kishuu Yoshitaka sou (NIPPO H24-241 / AKC WS65734101)

Akiyama no Roushya Tenrou go (NIPPO R2-278 / AKC WS68205101)

Akiyama no Roushya Akagi go (NIPPO R2-284 / AKC WS67049601)

Hakuzan no Sekirou go Hakuzan Ryouso (NIPPO H29-300 / AKC WS58203101)

Jikino Kensha Nami no Aima go (NIPPO H30-501 / AKC WS66200201 / FI10234/18)

Akiyama no Roushya Kokuchou go (NIPPO H30-385 / AKC WS66646904)

Midian's Afrodite FI57180/21

Vuorenvairman taivas Iyö tulta FI49674/20

Ulka Go Kumano Higosou JKC-JMK -00027/22-0

Yukiguni No Katsunami Go FI47210/19

Hakuzan Ryouso No Kubo ER52538/18

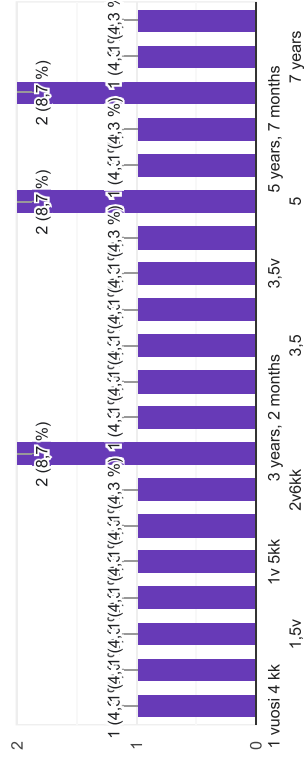
Kaunistelematon

Koirasi ikä

23 vastausta

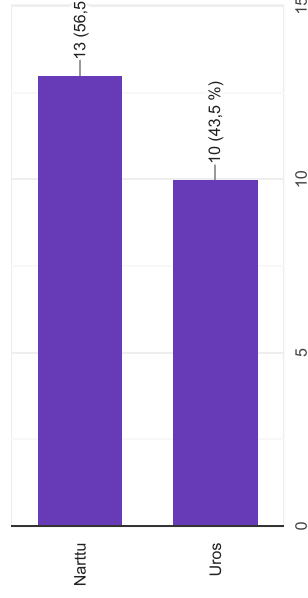
Kopioi

Koiran sukupuoli

23 vastausta

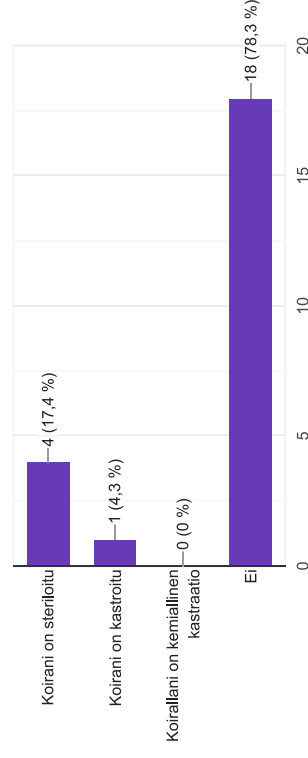
Kopioi

Onko koirasi steriloitu tai kastroitu?

23 vastausta

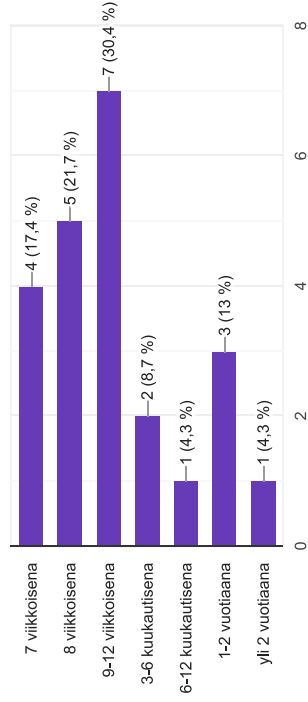
Kopioi

[Kopioi](#)

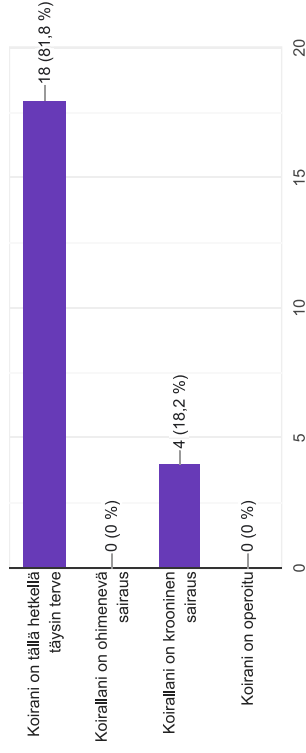
Minkä ikäisenä koira on tullut sinulle?

23 vastausta

[Kopioi](#)

Onko koirasi mielestäsi tällä hetkellä terve?

22 vastausta

Mikä sairaus koirallasi on todettu tai miksi se on operoitu? (Vastaa ainoastaan mikäli koirallasi on todettu ohimenevä sairaus, krooninen sairaus tai se on operoitu)

7 vastausta

Kilpirauhasen vajaatoiminta

En tiedä luetellaanko sairaudeksi, mutta lonkat D/D

Hypotyreoosi, varpaiden nivelrikko

Hypotyreoosi

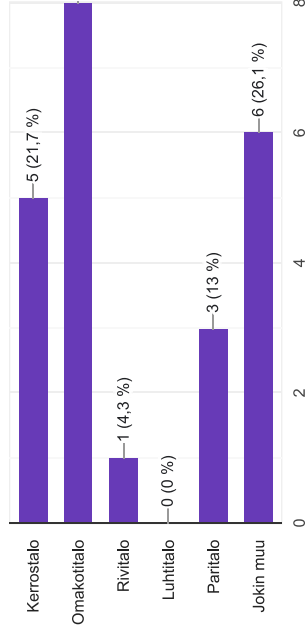
She has no official diagnosis but sometimes suffers from allergies that cause pyoderma if she eats the wrong thing.

He received an initial diagnosis of positive compensative autoimmune thyroiditis with OFA but has since been cleared by bloodwork. No symptoms ever occurred.

Epilepsia

Asumismuoto

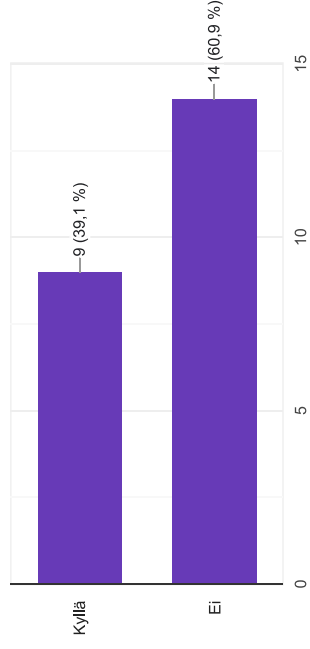
23 vastausta

Vartioiko koira reviiiriään?

23 vastausta

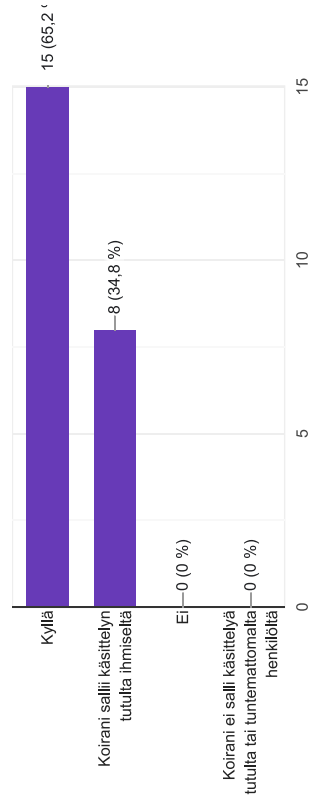
Kopioi

Salliko koirasi käsittelyn?

23 vastausta

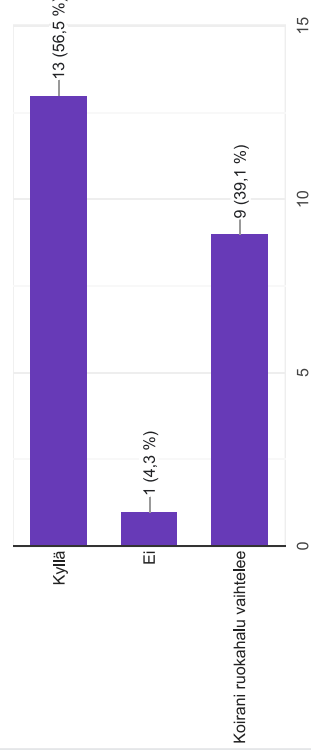
Kopioi

Onko koirallasi hyvä ruokahalu?

23 vastausta

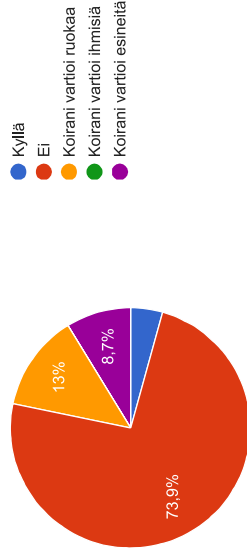
Kopioi

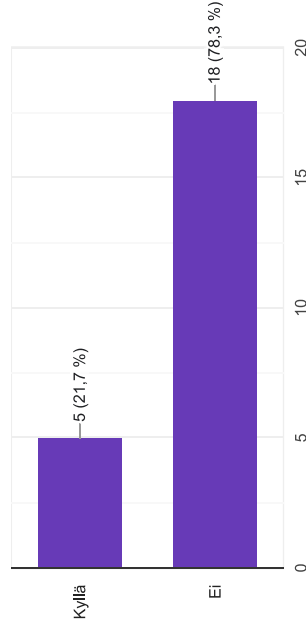
Vartioiko koira ruokaansa tai sille tärkeitä esineitä tai ihmisiä?

23 vastausta

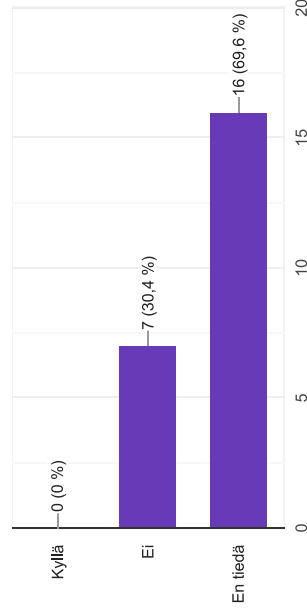
Onko koirallasi ilmennyt koskaan eroahdistusta?

23 vastausta

Tiedätkö onko koirasi vanhemmilla ilmennyt koskaan eroahdistusta?

23 vastausta

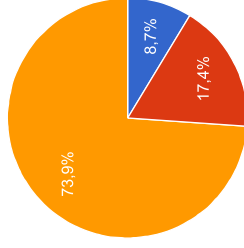

Tiedätkö onko koirasi pentuesisaruksilla ilmennyt eroahdistusta?

23 vastausta

Kopioi

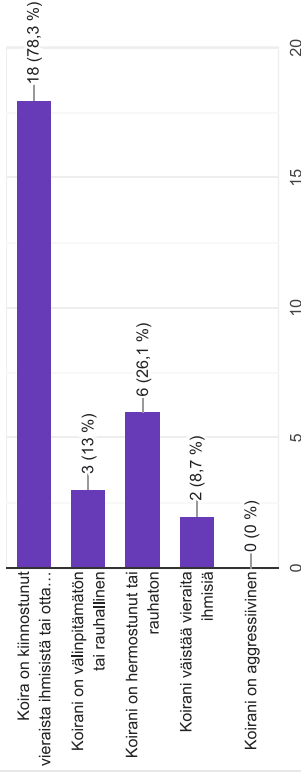
● Kyllä
● Ei
● En tiedä

Kuinka koirasi suhtautuu aikuisiin ihmisiin sen omalla reviirillä?

23 vastausta

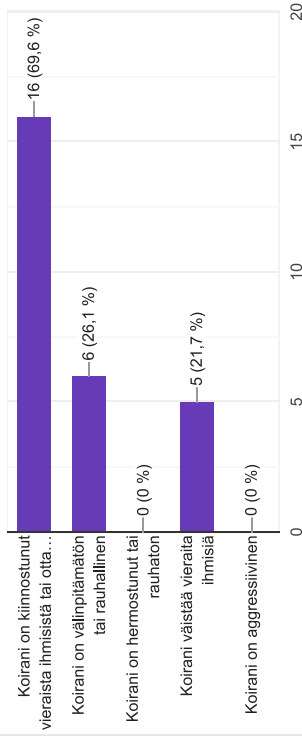
Kopioi

Kuinka koirasi suhtautuu aikuisiin ihmisiin reviirin ulkopuolella?

23 vastausta

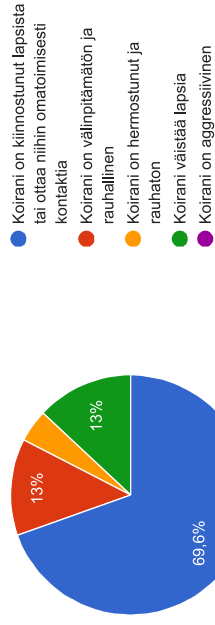
Kopioi

Kuinka koirasi suhtautuu lapsiin sen omalla reviirillä?

23 vastausta

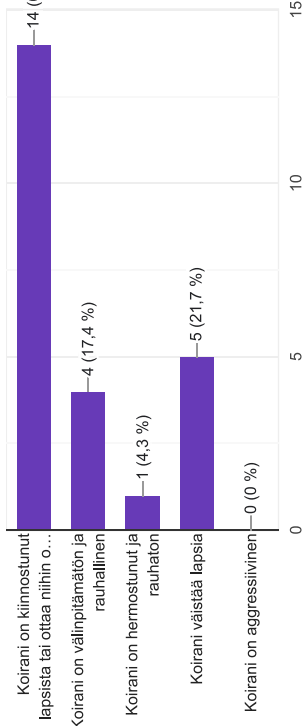
Kopioi

Kuinka koirasi suhtautuu lapsiin reviirin ulkopuolella?

23 vastausta

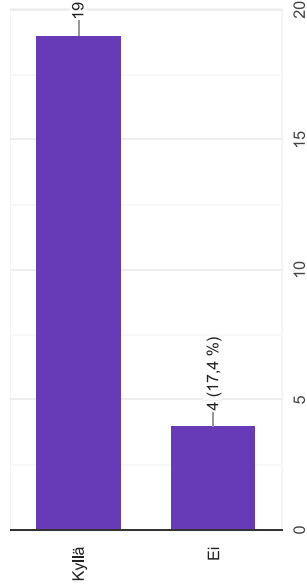
Kopioi

Onko perheessänne muita koiria?

23 vastausta

Kopioi

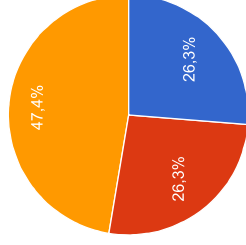

Onko perheenne muu koira tai muut koirat samaa vai vastakkaista sukupuolta?

19 vastausta

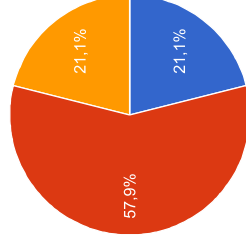
- Samaa sukupuolta
- Vastakkaisia sukupuolta
- Koiramme ovat sekalaumassa

Onko koiranne käyttäytynyt koskaan vihhamielisesti tai aggressiivisesti perheenne muita koiria kohtaan?

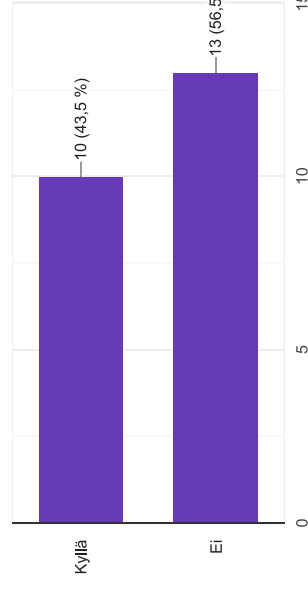
19 vastausta

- Kyllä
- Ei
- Vain samaa sukupuolta kohtaan
- Vain vastakkaisia sukupuolta kohtaan

Onko perheessänne muita eläimiä?

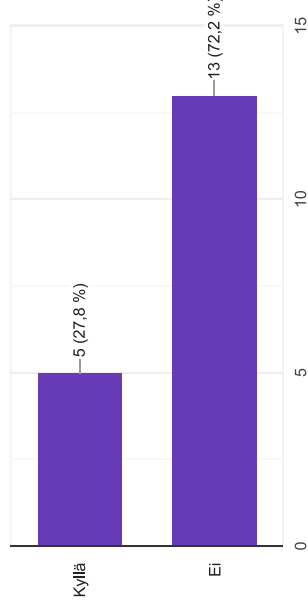
23 vastausta

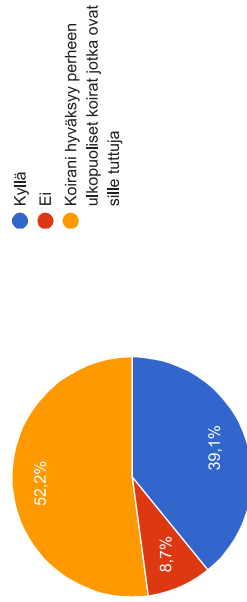
Onko koiranne käyttäytynyt koskaan vihamielisesti tai aggressiivisesti perheenne muita eläimiä kohtaan?

18 vastausta

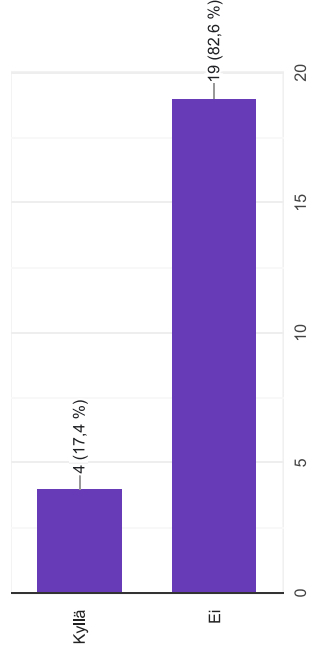
Hyväksyykö koiranne perheen ulkopuoliset koirat?

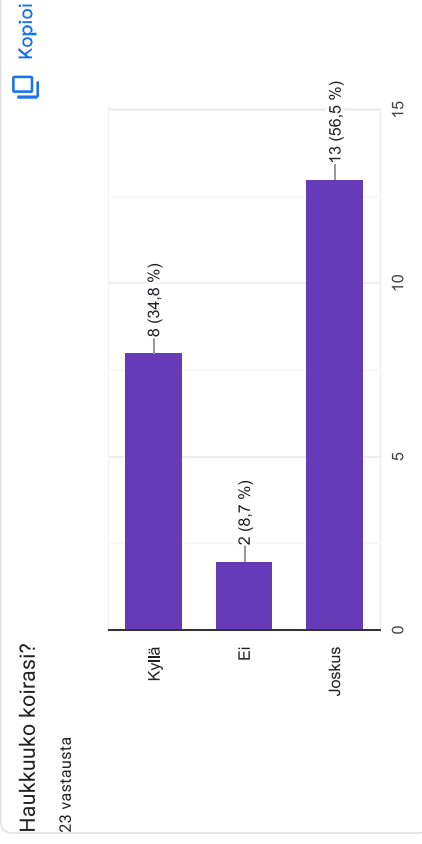
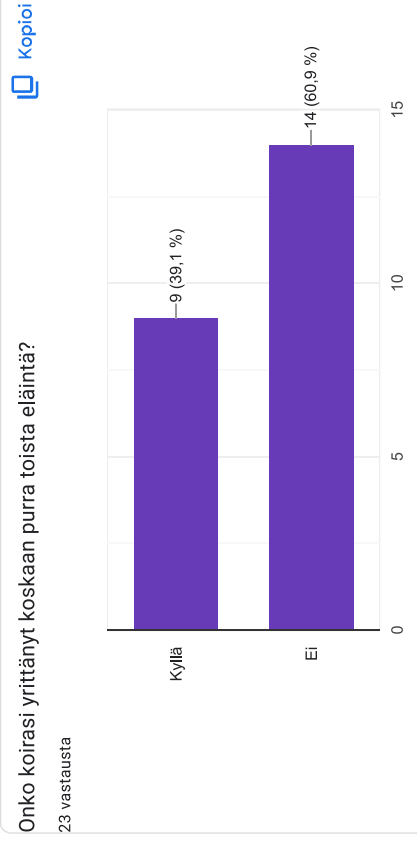
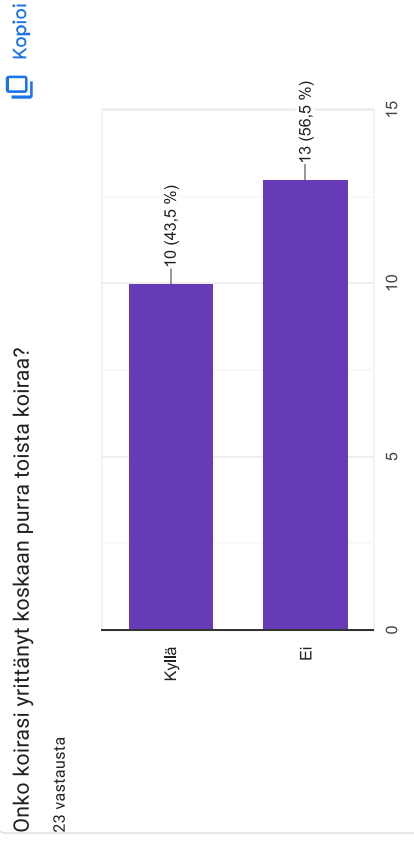
23 vastausta

Onko koirasi yrittänyt koskaan purra ihmistä?

23 vastausta

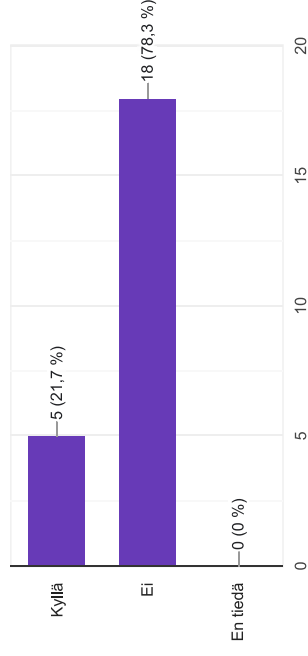

Pysyykö koirasi irti aitaamattomalla alueella?

23 vastausta

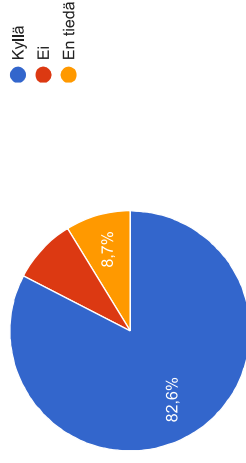
Kopioi

Reagoiko koirasi riistaeläimiin tai niiden jälkiin?

23 vastausta

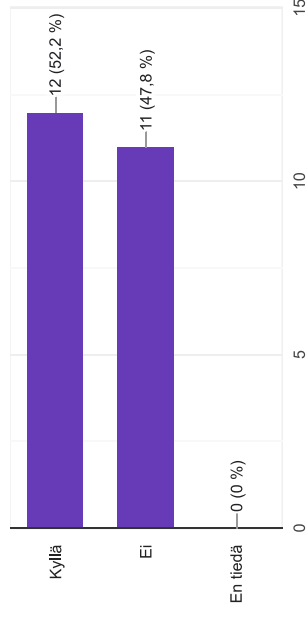
Kopioi

Onko koirasi koskaan jahdannut liikkuvia esineitä, kuten autoja, pyöräilijöitä tai jahtaako se palloa mielellään?

23 vastausta

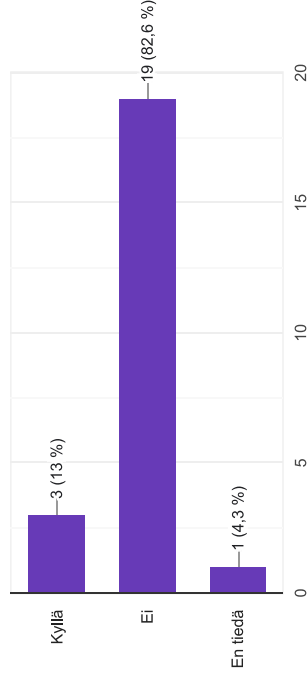
Kopioi

[Kopioi](#)

Pelkääkö koirasi erilaisia alustoja kuten ritilöitä, portaita tai hissiä?

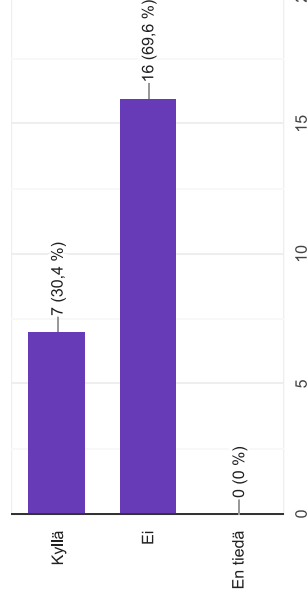
23 vastausta

[Kopioi](#)

Pelkääkö koirasi yllättäviä tai voimakkaita ääniä?

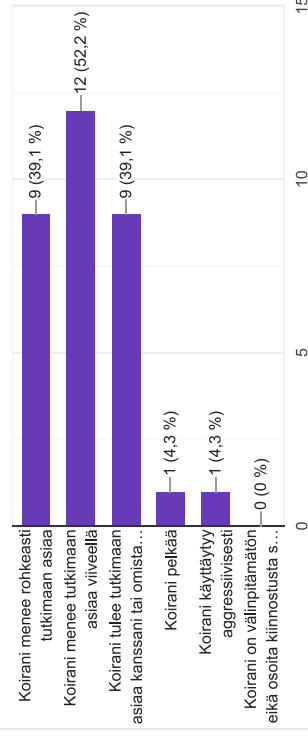
23 vastausta

[Kopioi](#)

Miten koirasi suhtautuu sille yllättäviin tai tuntemattomiin asioihin?

23 vastausta

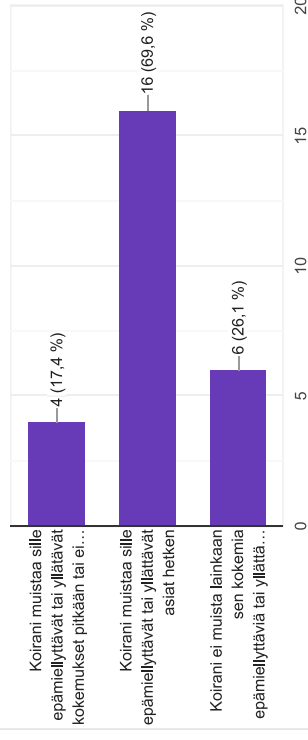

Muistaako koirasi epämielilyttävät tai yllättävät kokemukset?

[Kopioi](#)

23 vastausta

Kerro omin sanoin jos koirallasi on jokin käytös tai ongelma minkä koette arkea hankaloittavaksi asiaksi (Esimerkiksi liiallinen arkuus, merkailu tai aggressiivinen käytös)

10 vastausta

Koira on arka vieraiden koirien ja ihmisten kanssa ja vaatii todella paljon aikaa tutustumiseen. Muistaa myös kaikki huonot kokemukset vieraiden kanssa.

Koirani suhtautuu vieraisiin ihmisiin välillä pelokkaasti, mikäli ihmiset eivät yritä ottaa kontaktia koiraan, mutta mikäli ottavat kontaktia niin koirani on kovin haukkuherkkä näissä tilanteissa.

Ennen kilpirauhasen vajaatoiminta diagnoosia esiintyi pelokkuutta, mikä ilmeni aggressiivisuutta ihmisiä ja muita koiria kohtaan. Lääkityksen avulla pelokkuus ja aggressiivisuus hävisi.

She can be difficult with some dogs in the household and cannot be loose with them, which is a little troublesome. Dogs she has raised or been around for a long time, she is good with.

He was a "COVID puppy" and does have separation anxiety, maybe as a result of not being without me for most of his life. Separation anxiety is mild, but present. He is my service animal.

He is "sharp" and remembers things for a long time, but does not seem very affected by the memories if I am there. He will try to bite strangers if he is restrained against his will so must be muzzled at the vet (where he first had a bad interaction.) He will not tolerate rough handling but will tolerate a friendly stranger. He is reactive with strange dogs and aggressive with males who are rude to him first.

Not big problems, but somewhat troublesome... He is same sex aggressive and will attack intact male dogs. Once when he was young we were "attacked" by an aggressive stranger while we were walking and he put on a brave face and barked loudly/aggressively at this person, but has been very anxious about meeting people up close since then. He gets better every year but it has been a difficult thing to overcome. He guards very valuable food items from the other dogs.

She cannot be with the other female dogs she has not raised or been with for a long time.

Ei meinaa oppia olemaan talon kissojen kanssa tarpeeksi hillitty. En ole varma haluaako tappaa kissat vai onko vain liian hyökkäävä tapa tutustua.

Yllättäviini sekä koviin ääniin reagointi on lisääntynyt voimakkaasti sterilisaation jälkeen. Sterkka tehty koiran ollessa 2 vuotias epilepsia kohtauksien ehkäisemiseksi.

Google ei ole luonut tai hyväksynyt tätä sisältöä. [Ilmoita väärinkäytöstä](#) - [Palveluehdot](#) - [Tietosuojakäytäntö](#)

Google Forms

